

Antwerpen, 1 januari 2019 - Jan De Volder

Dames en heren, beste vrienden

We zijn samen opgestapt naar deze centrale plek in de stad, hier voor onze kathedraal, om samen onze boodschap van vrede te laten horen op de eerste dag van het jaar.

We dragen bordjes mee, met daarop de namen van landen waar gewapende conflicten woeden. Al te vaak worden volkeren die gebukt gaan onder geweld vergeten, en dat willen wij uitdrukkelijk niet doen.

Je zou je kunnen afvragen: wat is de zin? We doen dat ieder jaar, en wat brengt het op? Velen hebben de indruk dat conflicten en oorlogen enkel toenemen.

En nochtans is er wel degelijk hoop: zo hebben we nog nooit zo weinig bordjes mee gedragen als dit jaar. Het afgelopen jaren werd onverwacht een vredesakkoord afgesloten tussen Ethiopië en Eritrea, twee landen die we hier altijd met ons meedroegen. En wie had gedacht dat het onverwacht tussen Noord en Zuid-Korea tot een dooi zou komen?

In december bracht een delegatie van Sant'Egidio - geleid door de internationale voorzitter Marco Impagliazzo - nog een officieel bezoek aan Noord-Korea, een atheïstisch regime dat nu toch ook humanitaire samenwerking met een christelijke organisatie toelaat. Dat is ook een tastbaar teken dat de dingen kunnen veranderen.

En dat is ook de boodschap van het interviewboek met Andrea Riccardi dat onlangs hier werd voorgesteld: 'Alles kan veranderen!' Ja, dat is onze hoop, en ons vertrouwen: niets is onmogelijk, alles kan veranderen.

Dat betekent niet dat we niet bezorgd zouden zijn om onze wereld, en om de vele conflicten die er woeden. Wel integendeel. In Colombia heeft het vredesakkoord nog niet gezorgd voor het einde van het geweld. In Syrië is de oorlog in een nieuwe fase, en in die gebieden waar niet meer wordt gevochten is het helaas vaak een 'paix des cimetières' die heerst. In Jemen woedt een bitter en wreed conflict, waar veel onschuldige burgers het slachtoffer van zijn, zoals de afgelopen weken ook in onze media werd belicht. En in de Centraal Afrikaanse Republiek verloopt de weg naar verzoening heel

moeizaam. In de Democratische Republiek Congo, waar deze dagen verkiezingen worden gehouden, zijn hele gebieden onrustig.

We zijn verontrust door de onmacht van wat soms de 'internationale gemeenschap' wordt genoemd. We zijn verontrust door de onverschilligheid van zovelen, of de hardheid tegenover slachtoffers van oorlog, geweld en onrecht, een hardheid die door sociale media - of moeten we die stilaan a-sociale media noemen - nog worden uitvergroot. Wij willen hier niet aan mee doen, en geloven dat het altijd mogelijk is om iets te doen.

Daarom hebben we ook het afgelopen jaar, samen met vele partners, hard gewerkt aan de 'humanitaire corridors': we hebben op die manier duizenden Syrische mannen, vrouwen en kinderen kunnen redden van een onzeker bestaan als vluchteling en hen een veilige toekomst in Europa kunnen bieden. En we zijn blij dat sommigen hier vandaag ook onder ons zijn. Laten we hen een applaus geven! En we zijn ook verheugd dat Italië beslist heeft de humanitaire corridors voor de hoorn van Afrika voort te zetten!

We zijn ook beducht voor de vrede in Europa, in dit jaar van de Brexit, in dit jaar van de Europese verkiezingen waar het Europese project onder druk lijkt te staan, in dit jaar ook waarin we de honderdste verjaardag van het Verdrag van Versailles na de Eerste Wereldoorlog zullen gedenken, een verdrag dat geen vrede bracht maar integendeel de kiemen legde voor de Tweede Wereldoorlog. Dat leert ons: de vrede is nooit vanzelfsprekend, moet altijd worden beschermd, moet altijd worden voorbereid. Vrede wordt ook op rechtvaardigheid gebouwd.

En we willen ons ook engageren voor het bewaren van de vrede in onze stad: het vreedzaam samenleven tussen mensen en groepen die verschillen van elkaar in afkomst, cultuur en geloof. Een vreedvolle stad is ook een stad die oog heeft voor haar zwakste bevolkingsgroepen.

Als we op 1 januari opstappen, doen we dat niet alleen. In honderden steden zijn er manifestaties voor de vrede, ook in landen waar conflicten woeden.

En in Rome zijn vanmorgen duizenden mensen opgestapt naar het Sint-Pietersplein, om te luisteren naar de Vredesboodschap van Paus Franciscus. Voor deze eerste januari, voor de katholieke kerk de Wereldvredesdag, heeft de paus een boodschap geschreven die luistert naar de naam "Goede politiek? Dat is de vrede dienen". Ik wil hier

even – in het tweede en laatste deel van mijn woordje – stilstaan bij de woorden van de paus.

Hij roept ons op om ons concreet en dagelijks in te zetten voor de waardigheid van het leven en de erkenning van het recht van elke mens op onze planeet. “Er is geen vrede zonder wederzijds vertrouwen,” zo zegt hij. En hij wijst erop dat een politiek ten gunste van het ‘bonum comune’, het algemene goede “een van de hoogste uitdrukkingen van naastenliefde is”.

In een complexe tijd als de onze, die getekend is vele vormen van geweld die wij als normaal zijn gaan beschouwen, een tijd waarin we opnieuw vormen van xenofobie, antisemitisme en haat tegenover wie “anders” is, zien opduiken, willen wij gevolg geven aan het appel van de paus. Deze oproep richt hij niet alleen aan de christenen, maar aan alle gelovigen en aan alle mensen van goede wil.

De paus benadrukt dat “goede politiek ten dienste staat van de vrede; zo’n politiek respecteert en ondersteunt de fundamentele rechten van de mens”. En in een moedige uitspraak – die betekenisvol is in het licht van wat in onze Europese landen, het onze inbegrepen, gebeurt – zegt hij: “Wij mogen de politieke uitlatingen die de migranten de schuld geven van alle kwaad en die de armen de hoop ontnemen niet ondersteunen. Vrede is immers gebaseerd op het respect voor elke persoon, ongeacht zijn geschiedenis, op het respect voor het algemeen welzijn en de mensenrechten, voor de schepping die ons is toevertrouwd en voor de morele rijkdom die ons door de vorige generaties is overgeleverd”.

Samen met de paus willen wij vandaag bevestigen dat de vrede het kostbaarste goed is voor de mensheid, dat we met zijn allen moeten bewerken en nastreven: politici en gewone burgers, van welke levensbeschouwing of politieke overtuiging ook.

Met dit engagement van vandaag, de 1ste januari, hier en op vele andere plaatsen in de wereld, willen wij een nieuw jaar van inzet, vriendschap en hoop aanvatten. Dit vragen ons met aandrang de migranten en de vluchtelingen, nieuwe Europese burgers die gevlucht zijn voor de oorlog en het geweld, net zoals de vele armen van onze steden en alle mensen die een rechtvaardigere en menselijkere wereld verlangen.

Ik dank jullie en wens ieder een gelukkig en vredevol 2019!

